

AKTIVNOSTI CENTRA ZA ISTRAŽIVANJE MODERNE I SAVREMENE HISTORIJE TUZLA U 2022. GODINI

ACTIVITIES OF CENTER FOR RESEARCH OF MODERN AND CONTEMPORARY HISTORY TUZLA IN 2022.

DOI: <https://doi.org/10.52259/historijskipogledi.2023.6.10.485>

U toku 2022. godine CIMOSHIS Tuzla je djelovalo u skladu sa utvrđenim planom i programom. U skladu sa navedenim realizovani su naučni i kulturni sadržaji, od izdavačke djelatnosti, promocija knjiga, organizacije i realizacije stručnih i naučnih skupova, obilježavanje značajnih datuma i dr.

Realizacija naučnih skupova

U toku 2022. godine CIMOSHIS Tuzla je u skladu sa Programom rada za 2022. godinu, pripremio i realizovalo slijedeće Programom rada planirane skupove:

- *Naučni projekat „Historijski pogledi 2022“ u okviru koje je održana Međunarodna naučna konferencija „OBNOVA NEZAVISNOTI BOSNE I HERCEGOVINE – 30. godina poslije. Društveno-politički i privredni kontekst“, Tuzla, 18. i 19. 11. 2022. godine*

Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla je 18. i 19. novembra 2022. godinu održao Naučni projekat “Historijski pogledi 2022” u okviru koje je realizirana Međunarodna naučna konferencija pod nazivom „OBNOVA NEZAVISNOTI BOSNE I HERCEGOVINE – 30. godina poslije. Društveno-politički i privredni kontekst“. Ista je održana 18. i 19. novembra 2022. godine u konferencijskoj sali Hotela „Vertigos“ u Tuzli.¹

Aktualna pitanja bosanskohercegovačke historije vezana za obnovu nezavisnosti i agresiju na Bosnu i Hercegovinu potrebne su za narod Bosne i Hercegovine, zatim za učenike, studente i sve druge ljude kako bi se svima ukazao više godišnji (hiljadugodišnji) kontinuitet postojanja države Bosne i Hercegovine. Iz tog razloga bilo je potrebno i na ovaj način ukazati na značaj, potrebu i neminovnost očuvanja historije Bosne i Hercegovine u svim njenim fazama kroz koje je prošla kroz historiju. Iz ovih razloga na Međunarodnoj naučnoj konferenciji „OBNOVA NEZAVISNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

¹ Vidi: Jasmin Jajčević, Izvještaj sa Naučnog projekta “HISTORIJSKI POGLEDI 2022”, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla, Tuzla, 18. i 19. novembar 2022. godine, *Historijski pogledi*, god. VI, br. 9, Tuzla 2023, 425-431. (<https://doi.org/10.52259/historijskipogledi.2023.6.9.425>).

– 30 GODINA POSLIJE. Društveno-politički i privredni kontekst“, dat je značaj ovim pitanjima, jer je to potreba historijske nauke, ali i historiografije u cjelini.

Godine (2022) navršilo se 30. godina od međunarodnog priznanja nezavisnosti Bosne i Hercegovine. Nakon provedenog Referenduma održanog 29. februara i 1. marta. 1992. godine, Republiku Bosnu i Hercegovinu je priznalo više evropskih država (Bugarska, Turska, Hrvatska i dr), da bi 6. aprila 1992. godine Bosnu i Hercegovinu priznale zemlje Evropske zajednice, a 22. maja 1992. godine Bosna i Hercegovina je primljena u Organizaciju Ujedinjenih nacija, kao nezavisna i suverena država. Nakon obnove nezavisnosti, Bosna i Hercegovina je prošla kroz četvorogodišnji odbrambeno-oslobodilački rat i

agresiju (1992-1995), koja je za posljedicu imala više od 100.000 ljudskih žrtava i ogromne materijalne gubitake. U agresiji na suverenu i nezavisnu Bosnu i Hercegovinu u julu 1995. godine počinjen je genocid nad Bošnjacima Srebrenice, kao najveći zločin počinjen na prostoru Evrope nakon Drugog svjetskog rata.

Rat i agresija na Bosnu i Hercegovinu okončana je Okvirnim sporazumom za mir u Bosni i Hercegovini, poznatijim kao Dejtonski mirovni sporazum. Dejtonskim mirovnim sporazumom Bosna i Hercegovina je ustrojena kao država tri konstitutivna naroda i ostalih njenih građana, te dva entiteta- Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske. Proces provođenja aneksa Dejtonskog sporazuma odvijao se sa brojnim poteškoćama i destrukcijama od strane snaga koje su težile Bosnu i Hercegovinu prikazati nefunkcionalnom i neodrživom državom. Opstruiran je povratak prognanih lica u svoja prijeratna mjesta, obnova zemlje, rad državnih ustanova i svi drugi procesi koji bi Bosnu i

Prilog 1. Plakat Naučnog projekta „Historijski pogledi 2022“.

Hercegovinu učinili stabilnom i ekonomski prosperitetnom zemljom. Rezultati takvih destrukcija su vidljivi u brojnim društveno-političkim i ekonomskim segmentima života i 30. godina od obnove njene nezavisnosti. Veliko-državne aspiracije i projekti su i danas prisutni i isti predstavljaju kočnicu u razvoju i izgradnji Bosne i Hercegovine kao stabilne i prosperitetne države.

Stoga je bilo i neophodno, zbog važnosti ovog pitanja, da se historijska nauka, kao i druge naučne discipline bave istim. Jedna od načina jeste obrada zasebnih tematskih pitanja iz društveno-političkog i privrednog života Bosne i Hercegovine od obnove nezavisnosti pa sve do danas putem naučne konferencije. Održavanjem naučne konferencije na naznačenu temu, trebalo bi sa naučnog, historijskog, ekonomsko-sociološkog i kulturološkog aspekta dati jednu potpuniju sliku o događajima i procesima vezanim za ovaj period bosanskohercegovačke prošlosti.

Imajući u vidu naprijed navedeno, te činjenicu da se u navedenom vremenu od 30. godina u Bosni i Hercegovini odvijali složeni društveno-politički i privredni procesi, bitni za njenu opstojnost, smatrano je da ovo pitanje zaslužuje da bude predmet valorizacije na Naučnoj konferenciji.

Realizaciju Naučne projekat "Historijski pogledi 2022", finansijski je podržalo Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, kao i sponzor BH Telecom.

Riječ je o Međunarodnoj naučnoj konferenciji visokog nivoa sa međunarodnog učešćem, na kojem učešće, pored naučnika iz Bosne i Hercegovine, uzimaju vrsni naučnici iz nekoliko evropskih zemalja (Bugarska, Makedonija, Crna Gora). Prije početka naučne konferencije prisutnima se obratio prof. dr. Izet Šabotić, izvršni direktor CIMOSHIS-a i predsjednik Naučno-organizacionog odbora. Moderator konferencije bio je mr. sc. Omer Zulić. Da je riječ o veoma ozbiljnom naučnom sadržaju edukativnog karaktera najbolje potvrđuju broj učesnika za međunarodnu naučnu konferenciju (devetnaest).

Prvog dana je održano predstavljanje izdanja Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla publikovanih u 2022. godini i to:

- *Časopis Historijski pogledi, god. V, br. 7* (promotor: prof. dr. Sead Selimović);
- *Časopis Historijski pogledi, god. V, br. 8* (promotor: prof. dr. Izet Šabotić);
- *UBIJENI I PROTJERANI: Promjene u etničkoj strukturi stanovništva Bosanskog podrinja od 1991. do 2013. godine pod uticajem rata protiv Bosne i Hercegovine*, autor, prof. dr. Sead Selimović (promotori: prof. dr. Adnan Velagić i prof. dr. Senaid Hadžić);
- *Brčko u period austrougarske uprave (1878-1918): Historijska građa i komentari*, autor, mr. Esaf Lević, (promotori: mr. sc. Omer Zulić i mr. Esaf Lević, autor)),

Planirana problematika koja je prezentovana na Međunarodnoj naučnoj konferenciji bila je podijeljena u dvije sesije:

Prva sesija

1. Prof. dr. Adnan VELAGIĆ, *Fakultet humanističkih nauka Univerziteta „Džemal Bijedić“ Mostar, Da li su Milošević i Tuđman zaista željeli podijeliti Bosnu i Hercegovinu? Novi prilozi za proučavanje razgovora u Karađorđevu i Tikvešu 1991. Godine.*
2. Prof. dr. Senaid HADŽIĆ, *Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Od livanjskog pitanja o (ne)zavisnosti Bosne i Hercegovine do izbornog zakona. Pokušaji/učešće hercegbosanskih vazala u projektu ubijanja/razgradnje države (Livanjski proces).*
3. Mr. Sead BANDŽOVIĆ, *Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Disolucija Jugoslavije i značaj odluka Badinterove komisije: referendum o nezavisnosti Bosne i Hercegovine 1992.*
4. Prof. dr. Izet ŠABOTIĆ, *Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Plan „RAM“ u funkciji priprema za agresiju na Bosnu i Hercegovinu, sa posebnim osvrtom na sjeveroistočnu Bosnu.*
5. Doc. dr. Mariyana STAMOVA, *Institut za balkanistike sa Centrom za trakologiju, Bugarska akademija nauka, Osnivanje nezavisne Republike Makedonije – decenija međunarodnog priznanja (1991-2001).*
6. Mr. sc. Sait S. ŠABOTIĆ, *Filozofski fakultet Nikšić, JU OŠ „Mileva Lajović Lalatović“ - Nikšić, Politička i medijska priprema u Crnoj Gori za izbijanje rata 1992. godine u Bosni i Hercegovini.*
7. Dr. sc. Hikmet KARČIĆ, *Institut za islamsku tradiciju Bošnjaka, Sarajevo, Presretnuti razgovori 1991-1995: Prilozi za izučavanje genocida nad Bošnjacima.*
8. Mr. Hamza MEMIŠEVIĆ, *Informativni centar o Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju, Američki teoretičar John Mearsheimer i agresija na Bosnu i Hercegovinu.*
9. Prof. dr. Hamza KARČIĆ, *Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, Američki realisti i rat u Bosni i Hercegovini.*

Druga sesija

1. Dr. sc. Meldijana ARNAUT HASELJIĆ, *Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, Ka NATO putu: Od formiranja i ustrojstva ARBiH do OS Bosne i Hercegovine.*
2. Doc. dr. Ermin KUKA, mr. Almir GRABOVICA, mr. Alma HAJRIĆ ČAUŠEVIĆ, *Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, Logori za Bosance i Hercegovce na teritoriji Srbije 1992-1996. u funkciji destrukcije bosanskohercegovačkog društva i države.*

3. Prof. dr. Nada TOMOVIĆ, *Filozofski fakultet Nikšić, Građanske i reformske snage u Crnoj Gori prema ratu u Bosni i Hercegovini 90-ih godina 20. stoljeća*
4. Prof. dr. Sead SELIMOVIĆ, *Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Politika destrukcije: Političke strukture bosanskih Srba u funkciji rušenja Republike Bosne i Hercegovine (1992-1995).*
5. Doc. dr. Zećir RAMČILOVIĆ, *Institut za nacionalnu historiju Skoplje, Sjeverna Makedonija, Odnosi između Republike Sjeverne Makedonije i Bosne i Hercegovine od nezavisnosti do danas (1993 – 2022).*
6. Mr. Admir LISICA, *Bošnjačka nacionalna fonadacija, Sarajevo, Bosanskohercegovačka diplomatija u uslovima agresije: Trideset godina poslije.*
7. Dr. sc. Muamer DŽANANOVIĆ, *Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, Diskriminacija povratnika u Republici srpskoj – nastavak sprovođenja genocidne politike.*
8. Dr. sc. Jasmin MEDIĆ, *Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu, Bošnjaci u RS (1996 - 2018): Politički faktor ili narod pred nestankom?*
9. Doc. dr. Izet HADŽIĆ, *Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Odgovornost Međunarodne zajednice za trajnu krizu u Bosni i Hercegovini.*
10. Mr. Jasmin JAJČEVIĆ, *Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla, Bosna i Hercegovina od 1992. do 1995. godine na stranicama časopisa Historijski pogledi.*

Prilog 2. Učesnici Naučnog projekta
„Historijski pogledi 2022“.

Obnova nezavisnosti i period agresije Bosnu i Hercegovinu, predstvalja na neki način dodatno educiranje i podizanje svijesti kod mladih historičara, pa i studenata o važnosti i značaju njihovih utjecaja, ciljeva i pretenzija na Bosnu i Hercegovinu. Naučna konferencija treba da bude podstrek svim budućim

historičarima, da kontinuirano prate i održavaju naučne skupove iz historije Bosne i Hercegovine, osobito iz oblasti političkih, društvenih, privrednih, kulturnih i prosvjetnih prilika procesa i utjecaja agresije na Bosnu i Hercegovinu. Naučna konferencija treba da podstakne na razmjenu iskustava sa naučnicima iz drugih susjednih zemalja o historijskim procesima u Bosni i Hercegovini, da tragaju i istražuju nove historijske činjenice o tih događajima koji su obilježili historiju Bosne i Hercegovine.

Potreba za educiranje i podizanje svijesti kod mladih historičara istraživača i studenata o važnosti obnove nezavisnosti Bosne i Hercegovine, zatim kontinuirano praćenje i održavanje značajnih naučnih skupova iz historije Bosne i Hercegovine, osobito iz oblasti perioda agresije na Bosnu i Hercegovinu, razmjena iskustava sa naučnicima iz drugih susjednih zemalja o historijskim procesima u Bosni i Hercegovini, upoznavanje sa novim historijskim činjenicama na osnovu novih historijskih izvora, upoznavanje i razmjena iskustava na polju razvoja novih tehnologija po pitanju dostupnosti digitalnih historijskih izvora o prošlosti Bosne i Hercegovine u ustanovama/institucijama u zemlji i okruženju.

Promocija izdanja Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla publikovanih u 2022. godine, te promocija časopisa “Historijski pogledi” i upoznavanje prisutnih sa njegovom koncepcijom, sadržajem i značajem za moderne i savremenu historiju. Upoznavanje stručne, naučne i šire javnosti o uspjesima Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla i značaju pokretanja časopisa “Historijski pogledi”, koji prezentira naučne radove iz područja moderne i savremene historije.

Organizacija i realizacija okruglih stolova

- *Okrugli sto Patriotska liga Bosne i Hercegovine – Uloga i značaj u odbrani od agresije, sa osvrtom na regiju Sjeveroistočne Bosne, održan je u Plavoj sali BKC TK Tuzla, Tuzla, 10. 1. 2022. godine²*

U organizaciji Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla i Saveza boraca Patriotske lige Tuzlanskog kantona održan okrugli sto u povodu 30. godišnjice Regionalnog savjetovanja Patriotske lige. Okrugli sto pod nazivom *Patriotska liga Bosne i Hercegovine – Uloga i značaj u odbrani od agresije, sa osvrtom na regiju Sjeveroistočne Bosne*, održan je u Plavoj Sali BKC TK Tuzla, 10.1.2022. godine sa početkom u 15 sati.

Na okruglom stolu učestvovalo je 12 izlagača, historičara, politologa i učesnika savjetovanja, predočili značaj Regionalnog savjetovanja i Patriotske lige u odbrani Bosne i Hercegovine i sjeveroistočne Bosne.

² <https://www.cimoshis.org/2022/01/11/okrugli-sto-u-povodu-30-godisnjice-regionalnog-savjetovanja-patriotske-lige/>

Izlagачi su se predstavili sa slijedećim temama:

- Izet Šabotić, *Bosna i Hercegovina u procesu disolucije Jugoslavije, sa posebnim osvrtom na sjeveroistočnu Bosnu;*
- Sead Selimović, *Demografski faktor kao jedan od uzroka agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu;*
- Salih Kulenović, *Značaj i uloga regionalnih i opštinskih štabova Patriotske lige u pripremama za odbranu od agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu;*
- Vahid Karavelić, *Problematika formiranja i djelovanja Okružnog štaba Teritorijalne odbrane Tuzla (u periodu april – maj 1992. godine);*
- Salim Hodžić, *Regionalno savjetovanje opštinskih štabova Patriotske lige u Tojšićima: zaključci i značaj;*
- Džihad Kovačević, *Obuka komandira specijalnih jedinica Patriotske lige u okviru Regionalnog savjetovanja u Tojšićima;*
- Izet Hadžić, *Početak agresije na područje sjeveroistočne Bosne i uloga Patriotske lige;*
- Samir Ništović, *Značaj otpora agresiji na Kula Gradu kod Zvornika;*
- Hazim Rančić, *Jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova u odbrani od agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu (1991-1992);*
- Sead Omerbegović, *Problematika aktiviranja opštinskih štabova Teritorijalne odbrane na području tuzlanske regije u aprilu i maju 1992. godine;*
- Dževad Tosunbegović, Samir Halilović, *Manevarske jedinice Patriotske lige u suprostavljanju agresiji na području sjeveroistočne Bosne;*
- Omer Zulić, Jasmin Jajčević, *Patriotska liga u izvorima i štampi.*

Prilog 3. Plakat okruglog stola, održanog 10.1.2022. godine.

Finansijski detalji oko okruglog stola odradio je Savez boraca Patriotske lige TK u saradnji sa Ministarstvom za boračka pitanja TK

CIMOSHIS Tuzla se uključio u održavanje okruglog stola organizaciono (priprema plakata, programa i dr), te vođenju okruglog stola. Okrugli sto je bio dobro pripremljen i organiziran, a kao rezultat toga je namjera da se radovi koji su izlagani na okruglom stolu, objave u vidu Zbornika radova.

- *Okrugli sto povodom 30. godišnjice formiranja Armije Republike Bosne i Hercegovine sa posebnim osvrtom na sjeveroistočnu Bosnu (15.4.1992 - 15.4.2022). održan je u Plavoj sali BKC Tuzla, Tuzla, 11. 4. 2022. godine*

Okrugli sto povodom 30. godišnjice formiranja Armije Republike Bosne i Hercegovine sa posebnim osvrtom na sjeveroistočnu Bosnu (15.4.1992 - 15.4.2022). održan je 11. 04. 2022. godine u 13. sati u BKC Tuzla.

Prilog 4. Plakat i program okruglog stola, održanog 11.4.2022. godine.

Organizacioni odbor za obilježavanje Dana Armije Republike Bosne i Hercegovine, Savez demobilisanih boraca Tuzlanskog kantona i Koordinacija boračkih saveza i organizacija Tuzlanskog kantona u saradnji sa Savezom boraca Patriotske lige Tuzlanskog kantona i Centrom za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla bili su organizatori okruglog stola.

Pokrovitelj: Ministarstvo za boračka pitanja Tuzlanskog kantona i Vlada Tuzlanskog kantona.

Izlaganja na okruglom stolu imali su i članovi CIMOSHIS Tuzla. Na okruglom stolu učestvovalo je 7 izlagača, predložili značaj formiranja Armije Republike Bosne i Hercegovine i odbrani sjeveroistočne Bosne.

Prilog 5. Uvodno obraćanje mr. Dževada Tosunbegovića na okruglom stolu, održanom 11.4.2022. godine.

Izlagači su se predstavili sa slijedećim temama:

- Sulejman Budaković, *Uloga i značaj Armije RBiH u odbrani opstojnosti Bosne i Hercegovine*
- Izet Šabotić, *Uloga JNA u pripremi agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu;*
- Sead Selimović, *Armija RBiH – brana ostvarenju velikodržavnih projekata;*
- Mehmed Žilić, *Ustrojavanje prvih jedinica Armije RBiH na prostoru sjeveroistočne Bosne, sa osvrtom na njihovu multietničnost;*
- Mevludin Bešić, *Opštinski štab Teritorijalne odbrane Živinice – uloga i značaj u suprostavljanju agresiji;* (Nije prisustvovao okruglom iz objektivnih razloga)
- Salim Hodžić, *Regionalno savjetovanje opštinskih štabova Patriotske lige u Tojšićima: zaključci i značaj;*
- Dževad Tosunbegović, *Jedinice ARBiH na prostoru sjeveroistočne Bosne proistekle iz Patriotske lige Bosne i Hercegovine;*
- Jasmin Jajčević, *Historiografija jedinica i komandi Armije RBiH na prostoru sjeveroistočne Bosne i Hercegovine.*

Finansijski detalji oko okruglog stola odradio je Savez demobilisanih boraca TK u saradnji sa Ministarstvom za boračka pitanja TK i Vladom TK.

CIMOSHIS Tuzla se uključio u održavanje okruglog stola organizaciono (priprema plakata, programa i dr), te vođenju okruglog stola. Okrugli sto je bio dobro pripremljen i organiziran, a kao rezultat toga je namjera da se radovi koji su izlagani na okruglom stolu, objave.

- *Okrugli sto Tuzlanska Kapija – ubijanje mladosti 1995. godine – nekažnjeni ratni zločin, Memorijalni centar “Kapija” u Tuzli, Tuzlam 23. 5. 2022. godine*

U organizaciji Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla i Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, dana 23. maja 2022. godne, u Memorijalnom centru “Kapija” u Tuzli održan je okrugli sto na temu *Tuzlanska Kapija – ubijanje mladosti 1995. godine – nekažnjeni ratni zločin*.³

U uvodnom dijelu su se obratili prof. dr. Izet Šabotić i prof. dr. Rasim Muratović, kao organizatori okruglog stola. Okrugli sto finansijski je podržan od strane Grada Tuzle.

Na okruglom stolu istaknuto je da stradanje tuzlanske mladosti zaslužuje daleko veću naučnu pažnju koja je do sada izostala, kao i da svjedočimo negiranju zločina na Kapiji, ali i neprocesuiranju odgovornih. Negiranja dolaze od izvršioca, planera, od onih koji su kumovali tom događaju i koji čine sve da ga izbrišu iz našeg pamćenja. Rezultat toga su ne samo medijski istupi koji bole, nego i članci, pa i knjige koje su namjenski i sistemski rađene, a podržane su od najviših institucija u Srbiji. Neprocesuiranje odgovornih za zločin vodi nezadovoljenju pravde, a negiranje je ponovno diranje

Prilog 6. Plakat okruglog stola, održanog 23.5.2022. godine.

³ Vidi više: Jasmin Jajčević, Izvještaj sa okruglog stola Tuzlanska Kapija – ubijanje mladosti 1995. Nekažnjeni ratni zločin, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla i Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, Tuzla, 23. maj 2022. godine, *Historijski pogledi*, god. V. br. 8, Tuzla 2022, 455-460. (<https://doi.org/10.52259/historijskipogledi.2022.5.8.455>).

u rane stradalih. To je sastavni dio sistematskog rada određenih službi, nažalost i nekih naučnih institucija koje na sve moguće načine žele preinačiti prošlost, a mi se moramo boriti protiv laži i neistine. Razmjera zločina na Kapiji govori da je riječ o jednom od najmorbidnijih u periodu velikosrpske agresije na Bosnu i Hercegovinu od 1992. do 1995. godine.

Na okruglom stolu govorili su:

- Dr. Muamer Džananović, *Zločin na Tuzlanskoj kapiji – jedan od simbola zločina u „sigurnim zonama“ Ujedinjenih nacija.*
- Dr. Merisa Karović – Babić, *Zločin na Tuzlanskoj kapiji – Historijske činjenice, reakcije i odgovornost.*
- Mr. Mehmed Žilić, *Svjedočanstvo o zločinu na Tuzlanskoj kapiji – 27 godina poslije.*
- Dino Kalesić, *Svjedok zločina na Tuzlanskoj kapiji – istina i pravda su naš dug.*
- Dr. Sabina Subašić – Galijatović, *Regionalna saradnja u procesuiranju ratnih zločina.*
- Prof. dr. Izet Šabotić, *Iskrivljena istine: Negiranje ratnog zločina na Tuzlanskoj kapiji, primjer knjige „Diverzija na tuzlanskom trgu Kapija, autora Ilije Brankovića*
- Prof. dr. Sead Selimović, *Masakr nedužnih: Ratni zločin na Tuzlanskoj kapiji prema svjedočenju očevidaca i nalazima vještaka.*
- Mr. Omer Zulić i mr. Jasmin Jajčević, *Istraga i rezultati zločina na Tuzlanskoj kapiji neposredno nakon granatiranja.*

Osnovni cilj okruglog stola je otvoriti, problematizirati i tretirati sa historijskog, pravnog i sociološkog aspekta uzročno–posljedični kontekst vezan za zločin počinjen na Tuzlanskoj kapiji. U realizaciji navedenog cilja neophodno je temeljito sagledati sve okolnosti vezane za počinjeni zločin na Tuzlanskoj kapiji, a u skladu sa metodološkim i naučnim načelima historijske nauke. Pod okolnostima podrazumijevamo vrijeme izvršenja zločina, okolnosti pod kojim se isti dogodio, mjesto izvršenja, te posljedice počinjnog zločina. Važno je ukazati i na činjenicu i cilj negiranja zločina od strane onih koji su ga počinili. Cilj je bio da ovakvim naučnim sadržajima dođemo do objektivnih saznanja o zločinu na Tuzlanskoj kapiji, te na taj način damo doprinos kulturi pamćenja, a sam događaj stavimu na historiografskoj mapu kojoj pripada. U ostvarivanju navedenog cilja provedena je opsežna istraživanja, pri čemu je korištena relevantna historijska građa, kao i drugi dokazi koji ukazuju na obim i posljedice počinjenog zločina na Tuzlanskoj kapiji.

Okruglim stolom se nastojalo na jednom mjestu objediniti mišljenja i stavove istaknutih naučnika i univerzitetskih profesora po pitanju zločina koji se desio na Tuzlanskoj kapiji maja 1995. godine. Okrugli sto „Tuzlanska kapija. Ubijanje mladosti 1995 - nekažnjeni zločin“, treba je da ukaže na značaj obilježavanja datuma koji je za Bosnu i Hercegovinu, Tuzlanski kanton i Tuzlu,

od historijskog i nacionalnog značaja.

Otvorena je diskusija gdje su učestvovali svi članovi UO i gdje su jednoglasno da je okrugli sto bio dobro pripremljen i organiziran, te je na taj način CIMOSHIS Tuzla ostvario dobru saradnju sa Institutom za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, a o tome svjedoči potpisan sporazum o saradnji ove dvije institucije. Dogovoreno je da radovi sa Okruglog stola budu objavljeni u časopisu *Historijski pogledi*, u 2023. godini.

Promocije/predstavljanje publikacija

Značajnu pažnju CIMOSHIS je poklonio promociji publikacija. Promocije su organizovane pojedinačno, zatim u sklopu tribina, ali i u okviru Naučnog projekta “Historijski pogledi 2022”. U toku 2022. godine promovisane su slijedeće publikacije:

- *Predstavljanje časopisa „Historijski pogledi“, god. IV, br. 6, Tuzla, 7. april 2022. godine*

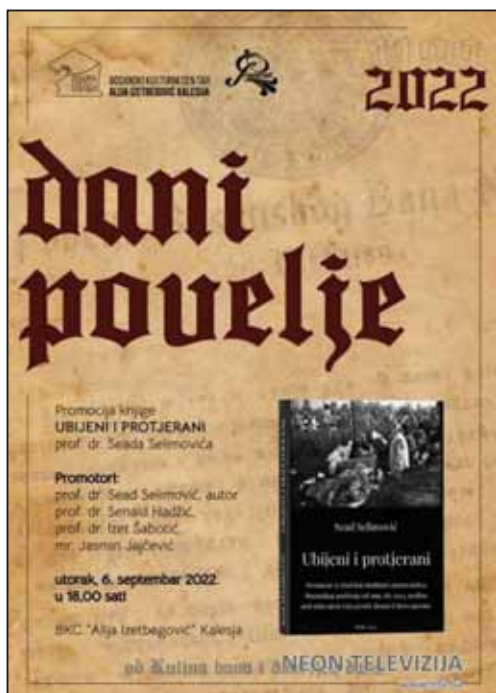
Prilog 7. *Promocija časopisa „Historijski pogledi“, god. IV, br. 6, Tuzla, 7.4.2022. godine.*

U organizaciji Centra za istraživanja moderne i savremene historije Tuzla održana je promociju časopisa “Historijski pogledi”, god. IV, br. 6, Tuzla 2021. Promocija je održana u Hotelu “Minero-Rudar” Tuzla (ul. Mitra Trifunovića Uče 9). Četvrtak, 7. april 2022. godine u 16:30 h

Časopis su “Historijski pogledi” br. 6, promovisali su: prof. dr. Sead Selimović, glavni i odgovorni urednik, dr. sc. Izet Hadžić i prof. dr. Izet Šabotić. Moderator: mr. sc. Omer Zulić.

Promocija časopisa “Historijski pogledi”, br. 6, održana je uz finansijsku pomoć BH Telecoma (sponzor).

- Promocija knjige u izdanju Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla u Kalesiji, u okviru “DANI POVELJE 2022”, 6. 9. 2022. godine.⁴

Prilog 9. Plakat promocije publikacije „Ubijeni i protjerani, Kalesija, 6.9.2022. godine.

U velikoj sali kalesijskog JU BKC-a “Alija Izetbegović”, u okviru manifestacije „Dani Povelje 2022“, koju su organizovali JU BKC „Alija Izetbegović“ Kalesija i BZK Preporod Kalesija, održana je promocija knjige prof. dr. Seada Selimovića *Ubijeni i protjerani – Promjene u etničkoj strukturi stanovništva Bosanskog podrinja od 1991. do 2013. godine pod utjecajem rata protiv Bosne i Hercegovine.*

Izdavač knjige je Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla. Osim autora, o knjizi su govorili i prof. dr. Senaid Hadžić, prof. dr. Izet Šabotić i mr. Jasmin Jajčević.

⁴ <https://kalesijske-novine.com/09/odrzana-promocija-knjige-ubijeni-i-protjerani-prof-dr-seada-selimovica-knjiga-dokazuje-da-su-isti-principi-i-ciljevi-velikosrpske-politike-bili-i-u-19-vijeku-i-90-tih-godina-minu>.

- *Predstavljanje izdanja Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla publikovanih u 2022. godine, u okviru Naučnog projekta „Historijski pogledi 2022“, Tuzla, 18. i 19. 11. 2022. godine.*

Prvog dana Naučnog projekta “Historijski pogledi 2022” je održano predstavljanje izdanja Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla publikovanih u 2022. godini i to:

- *Časopis Historijski pogledi, god. V, br. 7* (promotor: prof. dr. Sead Selimović);
- *Časopis Historijski pogledi, god. V, br. 8* (promotor: prof. dr. Izet Šabotić);
- *UBIJENI I PROTJERANI: Promjene u etničkoj strukturi stanovništva Bosanskog podrinja od 1991. do 2013. godine pod uticajem rata protiv Bosne i Hercegovine*, autor, prof. dr. Sead Selimović (promotori: prof. dr. Adnan Velagić i prof. dr. Senaid Hadžić);
- *Brčko u period austrougarske uprave (1878-1918): Historijska građa i komentari*, autor, mr. Esaf Lević, (promotori: mr. sc. Omer Zulić i mr. Esaf Lević, autor).

- *Promocija knjige Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla u Brčkom, 19. 12. 2022. godine.*

Medžlis Islamske zajednice Brčko i Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla, pod pokroviteljstvom gradonačelnika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, organizovali su promociju knjige “Brčko u periodu austrougarske uprave (1878-1918), autora Esafa Levića.

Promocija je održana u restoranu “Divanhana”, Brčko, 19. 12. 2022, sa početkom u 18.30h.

Promotori knjige bili su: dr. Mustafa ef. Gobeljić,

Prilog 10. Plakat promocije knjige Esafa Levića, Brčko, 19.12.2022. godine.

glavni imam Medžlisa Islamske zajednice Brčko, prof. dr. Izet Šabotić, Univerzitet u Tuzli, prof. dr. Sead Selimović, Univerzitet u Tuzli, mr. sc. Omer Zulić, direktor Arhiva TK, Mensura Kadrić, Zavod za planiranje, projektovanje i razvoj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i autor.

Izdavačka djelatnost

U okvirima izdavačke djelatnosti u 2022. godini, CIMOSHIS je publikovao slijedeće publikacije:

Prilog 11. Publikacije štampane u izdanju CIMOSHIS Tuzla u 2022. eodini.

1. *UBIJENI I PROTJERANI: Promjene u etničkoj strukturi stanovništva Bosanskog podrinja od 1991. do 2013. godine pod uticajem rata protiv Bosne i Hercegovine*, (Sead Selimović), Tuzla 2022, str. 446.
2. *“BRČKO U PERIODU AUSTROUGARSKE UPRAVE (1878-1918) – Historijska građa i komentari”*, Tuzla 2022, (Esaf Lević), Tuzla 2021, str. 363.

3. Časopis *Historijski pogledi*, god. V, br. 7, Tuzla 2022, str. 519.
4. Časopis *Historijski pogledi*, god. V, br. 8, Tuzla 2022, str. 495.

Potrebno je istaći da je Izdavač Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla, donio odluku da se publikuju dva broja časopisa „Historijski pogledi“ u toku godine.

Neophodno je naglasiti da je navedene projekte CIMOSHIS Tuzla sam realizovao. Kroz ova izdanja članovi CIMOSHIS aktivno su učestvovali u dijelu uređenja, lekture, korekture, prijeloma, prevoda, recenzije itd, odnosno da CIMOSHIS Tuzla nije bio samo izdavač, nego i učesnik u cjelokupnoj pripremi izdavačkih projekata.

Također, potrebno je istaći časopis „Historijski pogledi“ indeksiran je u četrdesetčetiri (44) međunarodne naučne i bibliografske baze: SCOPUS; C.E.E.O.L - Central and Eastern European Online Library; ERIH PLUS - European Reference Index for the Humanities and Social Science; DOAJ - Directory of Open Access Journals; Crossref – DOI; HeinOnline; Complementary Index (EBSCO host); MIAR – Information Matrix for the Analysis of Journals; ROAD - Directory of Open Access scholarly Resources; COBBIS.BH; ICI - Index Copernicus International; EuroPub – Directory of Academic and Scientific Journals; ESJI - Eurasian Scientific Journal Index; SIS - Scientific Indexing Services; Slavic Humanities Index with full text; ISI-International Scientific Indexing, ASI- Advanced Sciences Index; ResearchBib – Academic Resource Index; CiteFactor – Academic Scientific Journals; DRJI - Directory of Research Journals Indexing; OAJI - Open Academic Journals Index; Google Scholar - Bibliographic database; Electronic Journals Library of University of Regensburg, OCLC - Online Computer Library Center – WorldCat; BASE - Bielefeld Academic Search Engine; Academia.edu; ResearchGate.net; OpenAIRE; GIF - General Impact Factor; Semantic Scholar; ScienceGate: Academic Search Engine; JISC Sherpa Romeo; Dimensions Digital Science; Scilit - Scientific Literature; OUCI - Open Ukrainian Citation Index; Ulrichs Periodicals Directory - Bibliographic database; Researcher.Life – Global Journal database; Scite_database; KindCongress – World With Science; SJR – Scimago Journal & Country Rank; HJRS – HEC Journal Recognition System; Jouroscope® – Global Directory of Scientific Journals & Calls For Papers; IJIF - International Innovative Journal Impact Factor; Rootindexing Journal Abstracting and Indexing Service.

Obilježavanje značajnih datuma

U 2022. godini obilježeni su značajni datumi i to:

Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla obilježio je značajne datume i to:

- Nezavisnost Bosne i Hercegovine, koji je obilježio kroz održan Naučni projekat “Historijski pogledi 2022” u okviru koje je realizirana Međunarodna naučna konferencija pod nazivom *OBNOVA NEZAVISNOTI BOSNE I HERCEGOVINE – 30. godina poslije. Društveno-politički i privredni kontekst*. Ista je održana 18. i 19. novembra 2022. godine.
- Obilježavanje 27. godina od ubijanje tuzlanske mladosti: Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla i Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, dana 23. maja 2022. godine, u Memorijalnom centru “Kapija” u Tuzli održan je okrugli sto na temu *Tuzlanska Kapija – ubijanje mladosti 1995. godine – nekažnjeni ratni zločin*.
- *Obilježavanje 30. godišnjice formiranja Armije Republike Bosne i Hercegovine sa posebnim osvrtom na sjeveroistočnu Bosnu (15.4.1992 - 15.4.2022)*. Okrugli sto održan je 11. 4. 2022. godine u 13. sati u BKC TK Tuzla. Organizacioni odbor za obilježavanje Dana Armije Republike Bosne i Hercegovine, Savez demobilisanih boraca Tuzlanskog kantona i Koordinacija boračkih saveza i organizacija Tuzlanskog kantona u saradnji sa Savezom boraca Patriotske lige Tuzlanskog kantona i Centrom za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla bili su organizatori okruglog stola.
- Obilježavanje 30. godišnjice Regionalnog savjetovanja Patriotske lige. Okrugli sto pod nazivom *Patriotska liga Bosne i Hercegovine – Uloga i značaj u odbrani od agresije, sa osvrtom na regiju Sjeveroistočne Bosne*, održan je u Plavoj Sali BKC TK Tuzla, 10.1.2022. godine sa početkom u 15 sati. U organizaciji Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla i Saveza boraca Patriotske lige Tuzlanskog kantona.

Saradnja sa stručnim asocijacijama u zemlji i inostranstvu

U 2022. godini ostvarena je dobra saradnja Odsjekom za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, Arhivom Tuzlanskog kantona, Društvom arhivskih zaposlenika TK, te Institutom za društvena i religijska istraživanja, Institutom za istraživanje zločina Univerziteta u Sarajevu i dr. U tom smislu, isti su podržavali rad CIMOSHIS-a te se uključivali u određene stručne i druge sadržaje. Prisustvovali su Naučnom projektu „Historijski pogledi 2022“ u okviru koje je održana naučna konferencija „OBNOVA NEZAVISNOTI

BOSNE I HERCEGOVINE – 30. godina poslije. Društveno-politički i privredni kontekst“. Ostvarena je i dobra saradnja sa autorima/historičarima/naučnicima koji su objavljivali svoje radove u okviru časopisa „Histroijski pogledi“ i njihovim institucijama.

U 2022. godini potpisani su Sporazumi o saradnji iz oblasti nauke i kulturu i to:

SPORAZUM O SARADNJI IZ OBLASTI NAUKE između Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla i Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, potpisan je 3. 2. 2022. godine u Tuzli.⁵

Sporazum su potpisali Izvršni direktor Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla, prof. dr. Izet Šabotić i prof. dr. Rasim Muratović, direktor Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu.

Prilog 12. Potpisivanje sporazuma o saradnji iz oblasti nauke, Tuzla, 3.2.2022. godine.

Potpisivanju Sporazuma o saradnji iz oblasti nauke prisustvovali su i prof. dr. Sead Selimović i mr. Jasmin Jajčević

Sporazumne strane su se usaglasile da zajednički rade na unapređenju, afirmaciji i prezentaciji naučnih vrijednosti kroz realizaciju slijedećih projekata:

- Učešće i saradnja u realizaciji zajedničkih naučno-istraživačkih i izdavačkih projekata,
- Saradnja u realizaciji kulturnih sadržaja (izložbe, promocije knjiga),
- Zajedničko apliciranje za sufinansiranje realizacije projekata sa domaćim i međunarodnim učešćem,
- Razmjena naučnih i stručnih publikacija,

⁵ Vidi više: http://www.institut-genocid.unsa.ba/bs/vijest.php?akt_id=281&fbclid.

- Saradnja na projektima organizacije stručnih i naučnih skupova, konferencija, okruglih stolova i tribina, te ostalim oblicima saradnje.

Pokrenuta je web stranica: www.cimoshis.org i web stranica časopisa *Historijski pogledi*: www.pogledi.cimoshis.org i facebook stranica: www.facebook.cimoshis.tuzla.

Na osnovu naprijed navedenog može se konstatovati da je Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla u 2022. godini uspješno realizovao brojne stručne i naučne sadržaje. Navedeni projekti su rezultat aktivnosti članova Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla.

Mr. Jasmin JAJČEVIĆ

Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla

E-mail: jasmin.jajcevic989@gmail.com

ORCID: 0000-0003-0760-6091